

Vlaams
Parlement

ingediend op **1825** (2018-2019) – Nr. 2
25 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Jan Bertels

over het ontwerp van kaderdecreet
betreffende de bestuurlijke handhaving

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Maurice Helsen, Joke Schauvliege, Katrien Schryvers, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

1825 (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Geert Bourgeois	4
1.	Verhouding tot inhoudelijke decreten	4
1.1.	Grote doelstellingen van het kaderdecreet	4
1.2.	Dit ontwerp is een primeur in Vlaanderen en in België	4
2.	Aanbouwdecreet	5
3.	Organisatieneutrale functiescheiding	5
4.	Codificatie van toezichtrechten	5
5.	Bestuurlijke opsporing	6
6.	De vaststellingsketen	6
7.	De vervolgingsinstantie.....	7
8.	Sancties: algemene beginselen	7
9.	Sancties: vormen en omvang	7
10.	Procesketen	7
11.	Protocolakkoorden	8
12.	Beleidslijnen opsporing, vervolging en bestuurlijke sanctionering	8
13.	Afhandeling van kleine inbreuken via gemeente.....	9
14.	OLAF	9
15.	Bestuurlijk sanctieregister	9
II.	Bespreking.....	9
III.	Stemming	11

Bijlage: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op dinsdag 19 februari 2019 het ontwerp van kaderdecreet betreffende de bestuurlijke handhaving (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1825/1). De minister-president maakt bij zijn toelichting gebruik van een presentatie die men vindt op de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door minister-president Geert Bourgeois

1. Verhouding tot inhoudelijke decreten

1.1. Grote doelstellingen van het kaderdecreet

Minister-president *Geert Bourgeois* somt vooreerst de grote doelstellingen van dit kaderdecreet op:

- de uniformisering van de Vlaamse handhavingsregelgeving. In Vlaanderen zijn er momenteel zo'n 130 Vlaamse decreten met een of meerdere handhavingsbepalingen. De diversiteit is groot: strafrechtelijk of bestuurlijk, zeer gedetailleerd (bijvoorbeeld het omgevingsrecht) of embryonaal, met onvoldoende onderscheid tussen de fases van toezicht, opsporing, vervolging en sanctionering, en onvoldoende aandacht voor de vrijwaring van de rechten van betrokkenen en andere burgers;
- meer en betere eigen handhaving op bestuurlijk vlak. Van de strafrechtelijke klachten die, conform Vlaamse decreten, aan het gerecht worden bezorgd, worden er immers heel wat geseponneerd omdat ze niet tot de vervolgingsprioriteiten van het parket horen. Naast meer bestuurlijke mogelijkheden komen er ook meer en betere afspraken met het parket;
- het conformeren aan de rechtspraak van het Europese Hof van de Rechten van de Mens en van het Grondwettelijke Hof. Het EHRM maakt geen onderscheid tussen bestuurlijke en strafrechtelijke vervolging en sanctionering. Dus worden met dit ontwerp de rechten van verdediging, de rechten bij verhoor, de *Salduz*-wetgeving enzovoort, verzekerd;
- de minister-president noemt het een huzarenstuk dat er op twee jaar tijd een coherent en omvattend kaderdecreet tot stand gekomen is. Dit decreet treedt niet zomaar in werking na goedkeuring en publicatie. In de volgende regeerperiode moeten de bepalingen nog domein per domein geactiveerd worden via sectorspecifieke implementatiedecreten. Die implementatie kan betekenen dat het eigen handhavingsluik van sectorspecifieke decreten gewoon kan worden afgeschaft. In andere decreten zullen specifieke regels blijven bestaan, maar steeds moeten de basisrechten gewaarborgd zijn.

1.2. Dit ontwerp is een primeur in Vlaanderen en in België

Het is immers de eerste algemene kaderregeling voor bestuurlijke handhaving met het gehele Vlaamse bestuursniveau als principiële toepassingsgebied. Tot op heden bleven vergelijkbare kaders beperkt tot specifieke sectoren, ook op federaal niveau.

Het ontwerp valt nog het best te vergelijken met een geïntegreerd Strafwetboek en Wetboek van Strafvordering, maar dan voor de bestuurlijke handhaving in Vlaanderen. Het bevat fundamentele rechtsbeginselen en concrete procedures.

Vlaanderen heeft in de bestuurlijke handhaving de volle bevoegdheid, aangezien handhaving verbonden is aan de materiële bevoegdheid. De huidige grote verscheidenheid aan regels kan met het ontwerp gestroomlijnd worden, zonder dat een unificatie wordt beoogd. De kaderregeling zal toepasselijk worden op specifieke Vlaamse regelgeving door middel van sectorspecifieke implementatie-

decreten, waarbij de decreetgever kan kiezen om bepaalde hoofdstukken of artikelen niet van toepassing te stellen.

2. Aanbouwdecreet

Het ontwerp bestrijkt nog niet alle onderdelen van bestuurlijke handhaving. Het regelt voorlopig enkel de onderdelen: bestuurlijk toezicht, bestuurlijke opsporing, bestuurlijke vervolging, bestuurlijke sanctie met enkele noodzakelijke uitweidingen naar het strafprocesrecht om de raakvlakken tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving in goede banen te leiden.

Bij toezicht is er doorgaans nog geen indicatie dat de wet niet wordt nageleefd. Toezicht is louter gericht op controle, en, zo nodig, het beveiligen en herstel van schade.

Bij opsporing daarentegen gaat men, bij vermoeden van misdrijf of inbreuk, gericht op zoek naar bewijzen ter ondersteuning van een strafrechtelijke of bestuurlijke vervolging met straffen of bestuurlijke sancties tot gevolg.

Het ontwerp zal in een tweede fase nog moeten worden aangevuld met een onderdeel over de bestuurlijke maatregelen, zoals het stilleggen van handelingen.

Eenzelfde techniek van fasering is gehanteerd in de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht wegens de complexiteit van deze operatie. Hetzelfde argument gaat op voor de Vlaamse situatie. De sectorale decreten blijven dus in ieder geval voorlopig eigen bestuurlijke maatregelen bevatten.

3. Organisatieneutrale functiescheiding

In de sectorale regelgeving is er doorgaans maar weinig aandacht voor functiescheiding, wat essentieel is voor het recht op een eerlijk proces.

Het ontwerp van kaderdecreet lijnt de verschillende bevoegdheden inzake bestuurlijke handhaving af: toezicht, opsporing, vervolging, bestraffing. Het bundelt de bevoegdheden volgens de functie in bevoegdheidspakketten. Daardoor blijft de regeling organisatieneutraal. Het is aan de betrokken administratie om de functiescheiding door te voeren in de mate dat haar structuur het toelaat.

Het ontwerp verbiedt enkel het combineren van de functies toezicht of opsporen met de functie bestraffen. Dit combinatieverbod geldt niet wanneer de Vlaamse regelgeving een administratief beroep regelt bij een orgaan zonder bevoegdheden op het vlak van toezicht of opsporen. Buiten dit verbod blijft het cumuleren van functies in hoofde van één persoon of instantie mogelijk, al formuleert de memorie van toelichting wel een aantal aanbevelingen.

4. Codificatie van toezichtrechten

Het ontwerp somt een aantal toezichtrechten op die kunnen worden ingezet bij het houden van toezicht, bij de strafrechtelijke of de bestuurlijke opsporing. De opsomming bevat de gebruikelijke rechten die al, soms beknopt, soms uitvoerig, voorkomen in tal van decreten. De toezichtrechten kunnen enkel doelgebonden, naar evenredigheid met de te onderzoeken feiten en op niet-discriminatoire wijze worden uitgeoefend.

5. Bestuurlijke opsporing

Het onderscheid tussen bestuurlijk toezicht en bestuurlijke opsporing is belangrijk: niemand kan worden verplicht om mee te werken aan zijn eigen veroordeling (*nemo tenetur prodere se ipsum*). De Europese rechtspraak maakt duidelijk dat dit principe geldt zodra er sprake is van 'a criminal charge', ongeacht of feiten strafrechtelijk dan wel bestuurlijk worden aangepakt.

Terwijl in de toezichtfase een medewerkingsverplichting geldt, moet die worden ingeperkt in de fase van de bestuurlijke opsporing.

Concreet geldt er in de fase van de bestuurlijke opsporing een zwijgrecht en een verbod op het opvragen van wilsafhankelijke informatie. Wilsafhankelijke informatie is bijvoorbeeld privébriefwisseling, een voorbeeld van wilsonafhankelijke informatie is een witte boekhouding.

Bij het bestuurlijk verhoor moeten bijzondere waarborgen in acht worden genomen, vergelijkbaar met de Salduz-waarborgen in het strafrechtelijke spoor, zoals de mogelijkheid tot voorafgaande consultatie van een raadsman, de bijstand van een raadsman tijdens het verhoor, de mededeling van de rechten voorafgaand aan het verhoor, de cautieplicht (artikel 29, §2).

Bestuurlijke opsporing mag enkel gebeuren door daartoe aangestelde personeelsleden van de Vlaamse overheid of van lokale overheden.

Bestuurlijke opsporing komt vooral voor bij inbreuken: dit zijn gedepenaliseerde verboden gedragingen die enkel bestuurlijk kunnen worden bestraft. Er is sprake van bestuurlijke opsporing van zodra in hoofde van de verbalisant een redelijk vermoeden van een inbreuk is ontstaan en hij bewijzen begint te verzamelen in functie van de bestraffing ervan.

Misdrijven zijn feiten die in beginsel met straffen worden gesanctioneerd. Dan zal er enkel sprake zijn van bestuurlijke opsporing wanneer de vervolgingsinstantie na kennisname van het geseponeerde strafdossier vaststelt dat er nog bijkomende opsporingen moeten gebeuren om een beslissing over de bestuurlijke vervolging te nemen. Voor het bestuurlijk opsporingsonderzoek geldt: het is principieel geheim; het is mogelijk om visitaties te verrichten na machtiging van de politierechter; bij betrapting op heterdaad kunnen bestuurlijke opsporingsagenten vaststellingen doen in de woning zolang zij niet door de bewoner verzocht worden de betreding te staken.

6. De vaststellingsketen

De overgang van toezicht naar strafrechtelijke of bestuurlijke opsporing wordt bepaald door het ontstaan van een redelijk vermoeden dat een misdrijf of inbreuk is gepleegd. Het bestaan van dit redelijk vermoeden is een feitenkwestie.

Om procedurefouten te vermijden, bepaalt het ontwerp dat personen die de hoedanigheid van toezichthouder en bestuurlijk opsporingsagent cumuleren, hun toezichtrechten kunnen blijven gebruiken tijdens de fases van strafrechtelijke en bestuurlijke opsporing. Ze moeten dan wel een aantal beperkingen in acht nemen die voortvloeien uit het *nemo-tenetur*-beginsel zoals het zwijgrecht en het verbod op opvragen van wilsafhankelijke informatie. Dit wordt de eenheid van de vaststellingsketen genoemd.

7. De vervolgingsinstantie

Evenmin als de bestuurlijke opsporing, wordt de functie van de bestuurlijke vervolging in de Vlaamse regelgeving tot op heden apart geregeld. Doorgaans maakt de bestuurlijke vervolging een niet-afgescheiden onderdeel uit van de beboetingsfunctie. Nochtans gaat het om onderscheiden processen.

Buitenlandse rechtspraak leert dat ook in het bestuurlijke spoor een onderscheid tussen vervolging en beboeting of sanctionering aangewezen kan zijn, meer bepaald in het licht van het onpartijdigheidsbeginsel.

De bevoegdheden die verband houden met de vervolgingsfunctie worden daarom door het kaderdecreet verzameld in een afzonderlijk bevoegdheidspakket, dat wordt toevertrouwd aan de vervolgingsinstantie.

De vervolgingsinstantie beoordeelt of het door het toezicht en de bestuurlijke opsporing verzamelde sanctiedossier volledig is en ziet er op toe dat het onderzoek zowel à charge als à décharge wordt gevoerd. Zo nodig beveelt zij bijkomend onderzoek ter aanvulling van het dossier. De vervolgingsinstantie kan beslissen tot bestuurlijke vervolging, met inbegrip van het aanbieden van een bestuurlijke minnelijke schikking, of tot bestuurlijk sepot. Tot slot beslist zij over bestuurlijk beslag en waakt zij over de correcte uitvoering van de voorwaarden, verbonden aan probatie-uitstel en probatieopschorting.

8. Sancties: algemene beginselen

Hoewel bestuurlijke sanctionering (beboeting, bestraffing, sanctionering) behoort tot het bestuursrecht, zijn de uitdagingen die eruit voortvloeien vaak gelijkaardig aan problematieken uit het strafrecht. In het ontwerp worden een aantal typisch strafrechtelijke beginselen en figuren, aangepast aan de bestuurlijke omgeving waarin zij moeten worden toegepast, bevestigd.

Het gaat om fundamentele beginselen zoals het legaliteitsbeginsel, de retroactiviteit van de mildere sanctiebepaling, geen sanctie zonder schuld, regels met betrekking tot samenloop en eenheid van opzet, verzachtende omstandigheden, overschrijding van de redelijke termijn, uitstel en opschorting, het verval van de sanctiemogelijkheid.

9. Sancties: vormen en omvang

De voornaamste strafmaatregel in het ontwerp is een bestuurlijke geldboete. Voor inbreuken wordt het minimum en maximum van deze geldboete bepaald in de geschonden Vlaamse regelgeving. Naast de bestuurlijke geldboete kan de beboetingsinstantie nog de verbeurdverklaring en de gehele, gedeeltelijke of voorwaardelijke uitsluiting van steun als aanvullende sancties uitspreken. Deze aanvullingen zijn facultatief.

10. Procesketen

De procesketen bestaat uit toezicht, opsporing en vervolging. Toezicht strekt tot controle op wetsnaleving. Wanneer een redelijk vermoeden ontstaat van een misdrijf of inbreuk, gaat toezicht over in respectievelijk strafrechtelijke en/of bestuurlijke opsporing. Het dossier wordt dan in principe doorgegeven aan opsporingsagenten, tenzij de toezichthouder ook in deze hoedanigheid kan optreden.

Ongeacht zijn bevoegdheden op het vlak van opsporing, is de toezichthouder bevoegd om zijn vaststellingen op te nemen in een proces-verbaal bij een

misdrijf of in een verslag van vaststelling bij een vaststelling. Ook kan hij de overtreder met een waarschuwing nog enige tijd geven om zich in regel te stellen.

Het proces-verbaal wordt als bericht van het misdrijf bezorgd aan het parket, met een afschrift aan de vervolgingsinstantie. Het parket beschikt dan over drie maanden, verlengbaar tot maximaal één jaar, om te beslissen over de strafrechtelijke afhandeling.

Bij strafrechtelijk sepot of bij het uitblijven van een reactie van het parket na het verstrijken van de wachttermijn, kan de vervolgingsinstantie beslissen het bestuurlijke spoor te openen.

Als het sanctiedossier voldoende gegevens bevat, beslist de vervolgingsinstantie ofwel tot bestuurlijke vervolging, al dan niet met een voorafgaandelijk aanbod tot minnelijke schikking ofwel tot bestuurlijk sepot. In het andere geval worden bijkomende onderzoeksdaden gevraagd.

Bestuurlijke vervolging houdt concreet in dat het dossier wordt bezorgd aan de beboetingsinstantie. Die instantie stuurt de aangewezen personen een bericht van vervolging binnen een ordetermin van dertig dagen. De vervolgte personen beschikken over een vervaltermijn van negentig dagen om een schriftelijk verweer te voeren. Zij kunnen worden gehoord. De beboetingsinstantie beslist binnen een ordetermin van honderdtachtig dagen na het vervolgingsbericht. Jurisdictioneel beroep is mogelijk bij de Raad van State. De Raad van State beslist met volle rechtsmacht en kan een straf mildereren. Voor het bevoegd maken van een ander administratief rechtscollege of een rechtbank, volstaat het om het betreffende artikel in het implementatiedecreet niet van toepassing te verklaren en in een eigen regeling te voorzien.

11. Protocolakkoorden

Het decreet bevat de mogelijkheid van protocolakkoorden tussen het openbaar ministerie en de vervolgingsinstantie. Die moeten dan bekrachtigd worden door de Vlaamse Regering.

Daarmee is het mogelijk om de vervolging van welomschreven categorieën van misdrijven principieel langs bestuurlijke weg te laten verlopen.

Ook is mogelijk dat bij protocolakkoord wordt overeengekomen dat toezichthouders hun aangifte van een vastgesteld misdrijf niet moeten doen bij het parket, maar wel bij de aangeduide opsporingsambtenaren. Die protocollen moeten de werkdruk van het parket verminderen en de samenwerking tussen parket en Vlaamse overheid stimuleren.

12. Beleidslijnen opsporing, vervolging en bestuurlijke sanctionering

Het ontwerp geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om beleidslijnen op te stellen die bindend zijn voor de vervolgingsinstanties en de Vlaamse inspectiediensten. Dit is eveneens mogelijk voor de beboetingsinstanties. De vervolgingsinstanties en de Vlaamse inspectiediensten kunnen deze beleidslijnen verder concretiseren in vijfjaarlijkse handavingsprogramma's.

Zowel de beleidslijnen als de handavingsprogramma's worden bekendgemaakt.

Over de uitvoering van de beleidslijnen wordt jaarlijks gerapporteerd door de betrokken instanties, gebundeld tot een Vlaams handavingsrapport. Dit rapport

wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering, die het overmaakt aan het Vlaams Parlement en het openbaar maakt.

13. Afhandeling van kleine inbreuken via gemeente

De bestuurlijke sanctionering (bestrafing) van kleine vergrijpen wordt door het ontwerp opgedragen aan de gemeenten. Met kleine vergrijpen worden inbreuken bedoeld die enkel kunnen worden bestraft met een bestuurlijke geldboete niet hoger dan 350 euro voor volwassenen en dan 175 euro voor minderjarigen.

In plaats van de gemeenten een nieuwe procedure op te leggen, laat het ontwerp deze bestuurlijke sanctionering verlopen via de GAS-procedure (GAS: gemeentelijke administratieve sanctie). Het verslag van vaststelling van dergelijke inbreuken wordt dan ook rechtstreeks bezorgd aan de GAS-ambtenaar.

14. OLAF

Verschillende Europese verordeningen verplichten Vlaanderen om met zijn inspectiediensten bijstand te verlenen aan bestuurlijke onderzoeken van het Europees Antifraudebureau (OLAF).

Het ontwerp biedt de inspectiediensten een rechtsgrond om hiervoor hun eigen sectorale bevoegdheden op het vlak van bestuurlijk toezicht en bestuurlijke opsporing in te zetten, naast de in het ontwerp beschreven toezichtrechten.

15. Bestuurlijk sanctieregister

Het ontwerp van kaderdecreet richt een bestuurlijk sanctieregister op, waarin alle beslissingen van de vervolgings- en beboetingsinstanties worden opgenomen. De vervolgings- en beboetingsinstanties, strafgerichten, parket, intrekingsautoriteiten en gemeenten hebben rechtstreeks en onbeperkt toegang. De Vlaamse Regering kan ook na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie toegang verlenen aan inspectiediensten, politie en bestuurlijke herstelloverheden.

II. Bespreking

Maurice Helsen vraagt hoe een en ander te rijmen valt met het Topstukkendecreet, waarin ook strafrechtelijke straffen staan. Moet het Topstukkendecreet dan gescreend en aangepast worden tegen begin 2022? Is daarover al overlegd met de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media? Zo ja, wat zijn de conclusies? Heeft dat invloed gehad op dit ontwerp of niet?

Björn Rzoska vraagt wat de eigenlijke bedoeling is van het kaderdecreet. Samen met een aantal adviesorganen vraagt de spreker zich af waarom er voor werd geopteerd om niet verder te gaan. Waarom is het kaderdecreet op veel vlakken nog te vrijblijvend en is er niet gekozen is voor een verdere uniformiteit? In plaats daarvan wordt er gerekend op sectorale uitwerkingen die verre van zeker zijn. De concrete impact is voor hem niet duidelijk. Hij ziet wel goede stappen, zoals inzake OLAF en het bestuurlijk sanctieregister.

Jos Lantmeeters dankt de minister-president en zijn ploeg voor dit omvangrijke werk. Hij vergelijkt de werkwijze met de Vlaamse Codex Fiscaliteit die het beginpunt en het kader was voor samenbrengen van de Vlaamse fiscaliteit. De volgende regering kan voortwerken op dit kaderdecreet.

Hoewel de zesde staatshervorming weinig strafrechtelijke bevoegdheden aan Vlaanderen gaf, deed ze dat wel op het bestuursrechtelijk vlak. N-VA is blij dat Vlaanderen zijn justitionele bevoegdheden op bestuurlijk gebied maximaliseert.

N-VA is voorts tevreden dat er met dit ontwerp een volwaardig alternatief komt voor de strafrechtelijke handhaving. Dat de nieuwe regeling per domein nog decretaal geactiveerd dient te worden, is ook een goede zaak, want wijst op een bedachtzame aanpak.

Renaat Landuyt toont zich bezorgd over de tendens naar meer bestuurlijke in plaats van justitiële handhaving. Die is ingegeven door de frustratie dat parketten niet alles kunnen vervolgen, maar houdt ook het gevaar in van een semistrafrecht of semistrafrechtelijke vervolging.

De bestuurlijke handhaving moet het juiste evenwicht vinden tussen de rechten van de verdediging en het vervolgen. Ambtenaren krijgen immers geleidelijk aan bevoegdheden die vergelijkbaar zijn met die van de procureur.

Daarmee wil hij niet gezegd hebben dat het ontwerp slecht is, integendeel, het bevat passages om de rechten te vrijwaren en de justitiële werkwijze ook op bestuurlijk vlak toe te passen.

Bestuurlijke handhaving is een meerwaarde voor besturen, maar aandacht voor de rechten van de verdediging is nu eenmaal sterker in echt justitiële kringen dan in bestuurlijke kringen.

Via bestuurlijke handhaving verwordt Vlaanderen tot een gewest dat niet altijd lijkt op een rechtsstaat, waarmee hij zich voorzichtig eens verklaart met de kritiek dat de zesde staatshervorming op dit punt niet ver genoeg ging.

De minister-president wordt nu de eerste Vlaamse minister van Vervolging en minister Jo Vandeurzen dan minister van Strafvuuroverseeing, vervormd tot een soort welzijn. Met dat inzicht voor ogen moet het ontwerp heel wantrouwig gelezen worden.

Minister-president *Geert Bourgeois* legt naar aanleiding van de vraag van Maurice Helsen over Topstukkendecreet en de tussenkomst van Björn Rzoska uit dat voor elke decreet met een handhavingsbepaling, dat zijn er zo'n 130, er een omzetting moet overwogen worden. Dat is ook zo in Nederland gebeurd.

Het zou kunnen dat zeer specifieke decreten gewoon van toepassing blijven, bijvoorbeeld het omgevingsrecht met zijn gedetailleerd systeem van toezicht, opsporing en vervolging.

Voor decreten die slechts algemene regels bevatten, is het allicht aangewezen het kaderdecreet van toepassing te maken.

In ieder geval moeten de grondrechten en de regels van het EHRM en het Grondwettelijk Hof in alle domeinen geïmplementeerd worden, wat nu nog niet het geval is. Het is gewoon onmogelijk in één klap een grote regelgeving uit te werken die geldt voor elk sectorspecifiek decreet.

Hij deelt de zorgen van *Renaat Landuyt* over de rechten van de verdediging. Nu is het echter zo dat heel wat overtredingen niet aangepakt worden. Met de bestuurlijke handhaving zal dat mogelijk zijn, hoewel er niet altijd een straf zal worden uitgesproken. Er zijn immers andere mogelijkheden, bijvoorbeeld een kans tot conformeren en stilleggen. Het ontwerp zorgt wel voor strikte waarborgen waardoor de rechten op dezelfde manier verzekerd worden als bij de

strafrechtelijke zaken. Meer bestuurlijke handhaving dus, maar ook met meer respect voor de rechten van de verdediging en een betere afbakening van de rechten van de betrokken ambtenaren.

Maurice Helsen heeft begrepen dat er een screening zal moeten gebeuren per domein.

Iets wat minister-president *Geert Bourgeois* beaamt. Hoe het dan verder gaat, hangt af van de specificiteit van de handhavingsbepalingen, maar in ieder geval zal elke regeling moeten beantwoorden aan de grondbeginselen van eerlijk procesrecht.

III. Stemming

Het ontwerp van kaderdecreet betreffende de bestuurlijke handhaving (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1825/1) wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Jan BERTELS,
verslaggever